

VERSLAG
GEMEENTERAADSCOMMISSIE 5
van donderdag 24 maart 2011 om 19:30 uur

Aanwezig:

Bas Bax – commissievoorzitter

Luc Hermans, Dimitri Gevers – schepenen

Annemie Der Kinderen, Eddy De Wachter, An Van Tornout, Clara Calis, Renaat Decoster, Vincent Diels, Jan Maes, Astrid Wittebolle, Peter Reniers – raadsleden

Professor Bruno Peeters, raadsman

Jean-Pierre Maes, Wilfried Sylverans, Willy Van Geirt – burgers

Marjan Michielsen - pers

Frank Heirwegh, Cedric Heerman, Marc Machielsen, Pascale Van Bael – ambtenaren

Stan Van Hees – commissiesecretaris a.i.

Goedkeuring verslag vorige vergadering

Het verslag wordt goedgekeurd.

1. Kaderovereenkomst onroerende leasing AGB - stadsbestuur

Raadsman Bruno Peeters licht het dossier toe. Inbegrepen in de geraamde kostprijs van de bouw van de fuifzaal zit een bedrag van 700.000 € afdracht aan B.T.W. Deze B.T.W.-afdracht kan gerecupereerd worden via de exploitatie van de zaal door een B.T.W.-plichtige rechtspersoon. Daarvoor is een constructie mogelijk waarbij het stadsbestuur optreedt als bouwheer en leasinggever, het A.G.B. als exploitant en leasingnemer. Het is de leasingnemer die aan de leasinggever aangeeft hoe dit in zijn werk gaat.

In de eerste plaats is een kaderovereenkomst onroerende leasing nodig, die ter goedkeuring wordt voorgelegd aan de gemeenteraad. Deze kaderovereenkomst wordt in een latere fase geconcretiseerd in een definitieve overeenkomst.

De overeenkomst heeft een looptijd van 15 jaar, waarna het AGB het recht heeft om de aankoopoptie te lichten.

Een leasevergoeding wordt in deze kaderovereenkomst nog niet voorzien, die wordt later bepaald en opgenomen in de definitieve overeenkomst als de effectieve kostprijs van de zaal bekend is.

De B.T.W.-administratie heeft zich reeds akkoord verklaard met deze leasingstructuur en de exploitatie door het AGB.

2. Lastenboek samenaankoop elektriciteit

Schepen Luc Hermans stelt dat het stadsbestuur door Eandis werd uitgenodigd om opnieuw te participeren in deze gezamenlijke aankoop voor het stadsbestuur, het OCMW én de politiezone; het huidige contract loopt immers maar tot 31/12 van dit jaar. De twee laatste partijen hebben hun akkoord al gegeven om zich in te schrijven in het nieuwe lastenboek.

Het Schepencollege stelt voor om te opteren voor 100 % groene stroom en dus niet voor 20 % of 50 %. De kostprijs ligt dan net iets hoger, maar door de federale bijdrage in mindering te brengen blijft de netto kost de goedkoopste.

De looptijd van de overeenkomst is 3 jaar, van 1/1/12 tot 31/12/14. In 2012 komt de reële prijs op de factuur, in 2013 en 2014 kan deze jaarlijks aangepast worden aan de energie-index. Vroeger werd gekozen voor een vaste prijs, maar daaruit is geleerd dat ook dan de prijs af en toe moest heronderhandeld worden.

Eandis neemt de materiële organisatie van de aanbesteding op zich en zal de energie verdelen.

3. Lastenboek samenaankoop aardgas

Dit dossier heeft dezelfde voorgeschiedenis als dat voor de elektriciteit; het huidige contract loopt al af op 1 augustus van dit jaar; het nieuwe loopt daarom 3 jaar en 4 maanden – tot 31/12/2014.. OCMW en politiezone doen opnieuw mee en gaven het mandaat voor de gunningsprocedure.

Ook de prijsformule is ongeveer dezelfde; de gasprijs kan maandelijks herzien worden a.h.v. de geldende aardgasparameters. Elke kandidaat leverancier kan overigens een eigen gewicht geven aan de verschillende parameters. Eandis berekent dan voor de klanten welke leverancier de goedkoopste is.

Peter Reniers vraagt of er enig zicht is op de jaarlijkse 'opbrengst' voor de stad. Luc Hermans raamt de minderuitgaven op 5 tot 10 % van de totale energiefactuur.

4. Stand van zaken Bentel

Cedric Heerman weet dat vorige zomer de raad van state de voorlopige bestemming 'industriezone' van een deel van de verkaveling werd geschorst, op basis van een aantal opmerkingen i.v.m. de ontsluiting. Daaran werd besloten om het plan toch door te starten; m.a.w. een nieuw openbaar onderzoek te organiseren waarin het gedeelte op Turnhouts grondgebied niet meer is opgenomen. In Turnhout zelf kwamen hiertegen geen bezwaren binnen.

Nu is het aan de Vlaamse commissie voor ruimtelijke ordening om advies te geven, waarna het RUP Bentel kan vastgelegd worden door de Vlaamse regering. Het gedeelte op Turnhouts grondgebied zit daar niet bij en wordt allicht volledig bestemd als agrarisch gebied, tot er in de toekomst een nieuw planproces kan opgestart worden voor gans het gebied.

Het gedeelte op Turnhouts grondgebied kan overigens op dit moment niet verder ontwikkeld worden. Het feit dat er geen goedgekeurd mobiliteitsplan is betekent ook dat er geen subsidie voor de aanleg van een ventweg naast de ring kan verkregen worden.

5. Energiebesparende dossiers onderwijs (REG)

a. Energiediensten IVEKA

Luc Hermans licht toe aan de hand van een presentatie (in bijlage).

Agion is de federale overheidsinstelling die de investeringsdossiers en het investeringsfonds voor onderwijs beheert.

Stookplaatsrenovatie houdt concreet de vervanging van de oude stookketel in.

Bas Bax merkt op dat de kostprijs voor de handelsschool op 2,5 jaar wordt terugverdiend, m.a.w. 300.000 € per jaar. Dat klopt, vooral door de uitkering van groenestroomcertificaten én door de premie voor zonnepanelen én door het feit dat in het verleden al fel geïnvesteerd werd in dubbele beglazing. De materiaalkeuze wordt overigens nog bekeken.

Ook de financiering komt later nog aan bod, die is nog niet voorzien in de begroting van 2011, moet dus met begrotingswijziging voorzien worden.

Peter Reniers vindt het vreemd dat Eandis dit propageert en elders van de daken schreeuwt dat de groenestroomcertificaten hen de das omdoen. Ook dat is correct, Eandis wordt wettelijk verplicht om deze certificaten uit te betalen; wat maakt dat minder begoede burgers moeten meebetalen. Astrid Wittebolle stelt dat deze problematiek door andere overheden moet aangepakt worden; net zoals het feitelijke monopolie van electrabel. Daar is ook Schepen Luc Hermans het mee eens. De groenestroomcertificaten zijn niet realistisch, de subsidie voor windmolens (per 1000 Kwh) is véél realistischer.

b. Windenergie

Milieuambtenaar Marc Machielsens weet dat Vito en KHK op zoek zijn naar een onafhankelijk onderzoeksbureau om de mogelijkheden in Turnhout te screenen. Men wil persé een studie bureau dat niet gelieerd is aan een stroomleverancier of fabrikant van windmolens. In een positief scenario komt dit onderwerp op korte termijn terug op de agenda van deze commissie.

6. Evaluatie burgerzaken 2010

Pascale Van Bael verwijst in haar toelichting naar het document dat samen met de uitnodiging voor deze commissie werd verstuurd en licht de presentatie in bijlage toe.

Dagelijks worden zo'n 30 dossiers vreemdelingen behandeld door een zestal enthousiaste en gemotiveerde medewerkers. De moeilijkheidsgraad van deze dossiers blijft stijgen; de mondigheid van de klanten ook; velen laten zich bijstaan door een advocaat. Sommige klanten proberen de regelgeving te misbruiken; bv. de regels i.v.m. schijnhuwelijken. Bedreigingen aan het adres van de medewerkers komen zeker niet overdreven voor; zij treden altijd kalm maar kordaat op, geven de juiste info. Het scheelt wellicht ook dat 3 van de 6 medewerkers mannen zijn...

Jan Maes vraagt zich af of allochtonen méér naar het loket van burgerzaken komen dan autochtonen. Dat kan niet aangetoond worden.

Bas Bax merkt op dat de vervanging van een identiteitskaart of een nieuw rijbewijs geld kost aan de klant. Die krijgt daar echter geen ontvangstbewijs van mee. Hoe wordt de kas gecontroleerd?

De kasverrichtingen worden automatisch in het computerprogramma geregistreerd en elektronisch gecontroleerd; elke medewerker heeft een beginkassa van 100 € en is daar persoonlijk verantwoordelijk voor. Op gezette tijden komt er een manuele controle. Een ontvangstbewijs wordt overigens op vraag van de klant wél afgeleverd.

7. Pachtbeëindiging gronden Heizijde velden

Dit dossier werd voorlopig goedgekeurd in 2010, nu wordt de definitieve goedkeuring van de gemeenteraad gevraagd.

8. Voorstelling pilootproject slimme meters

Luc Hermans licht het dossier (in bijlage) toe. In Turnhout gaat het om de Parkwijk en een deel van Schorvoort. De bewoners werden uitgenodigd op een informatiemoment dat volgende week woensdag en donderdag doorgaat. Ook mensen van 'De Ark' zullen hier aanwezig zijn. Het pilootproject start wellicht nog dit jaar.

Renaat Decoster vraagt hoe bewoners voordeel kunnen halen uit het gebruik van daltarieven in combinatie met zonnepanelen. Het klopt dat de installatie van dag- en nachtmeters niet compatibel is met zonnepanelen. De slimme meter komt hier echter aan tegemoet, nachttarief wordt automatisch daltarief. Mits de woning is uitgerust met de juiste domotica kan gebruik ook geprogrammeerd worden, bv. de wasmachine die enkel tijdens de daluren draait.

9. Varia

a. Punten mobiliteit

De agenda voor de bijkomende commissie 5 van 29 maart, waarop alle agendapunten m.b.t. mobiliteit is al verstuurd. Vragen of opmerkingen hierover zullen dan door de Burgemeester beantwoord worden.

b. Agendapunten voor commissie 5 van april:

- i. Stand van zaken Klein Engelandhoeve
- ii. Stand van zaken retentiebekken stadspark

Stan Van Hees, commissiesecretaris a.i.

Burgerzaken 2010

Missie:

Organisatie van de dienstverlening voor leven,
reizen en papieren

Doel = klanten vriendelijk en snel bedienen

Dienstverlening

SD: Het stadsbestuur neemt maatregelen zodat een kwaliteitsvolle dienstverlening als rode draad loopt doorheen de beleidslijnen van de stad en de handelingen van alle medewerkers

Vertaald naar Burgerzaken: dienstverlening burgerzaken optimaliseren en meer afstemmen op de vraag van de burger

Kwaliteit meten en verbeteren

OD1: Er is een aangepast instrumentarium ... om de kwaliteit van de dienstverlening te meten en te verbeteren

Acties:

- Producten aan het loket
- Afspraken
- Wachttijden
- Klantbezoeken
- Vreemdelingendienst

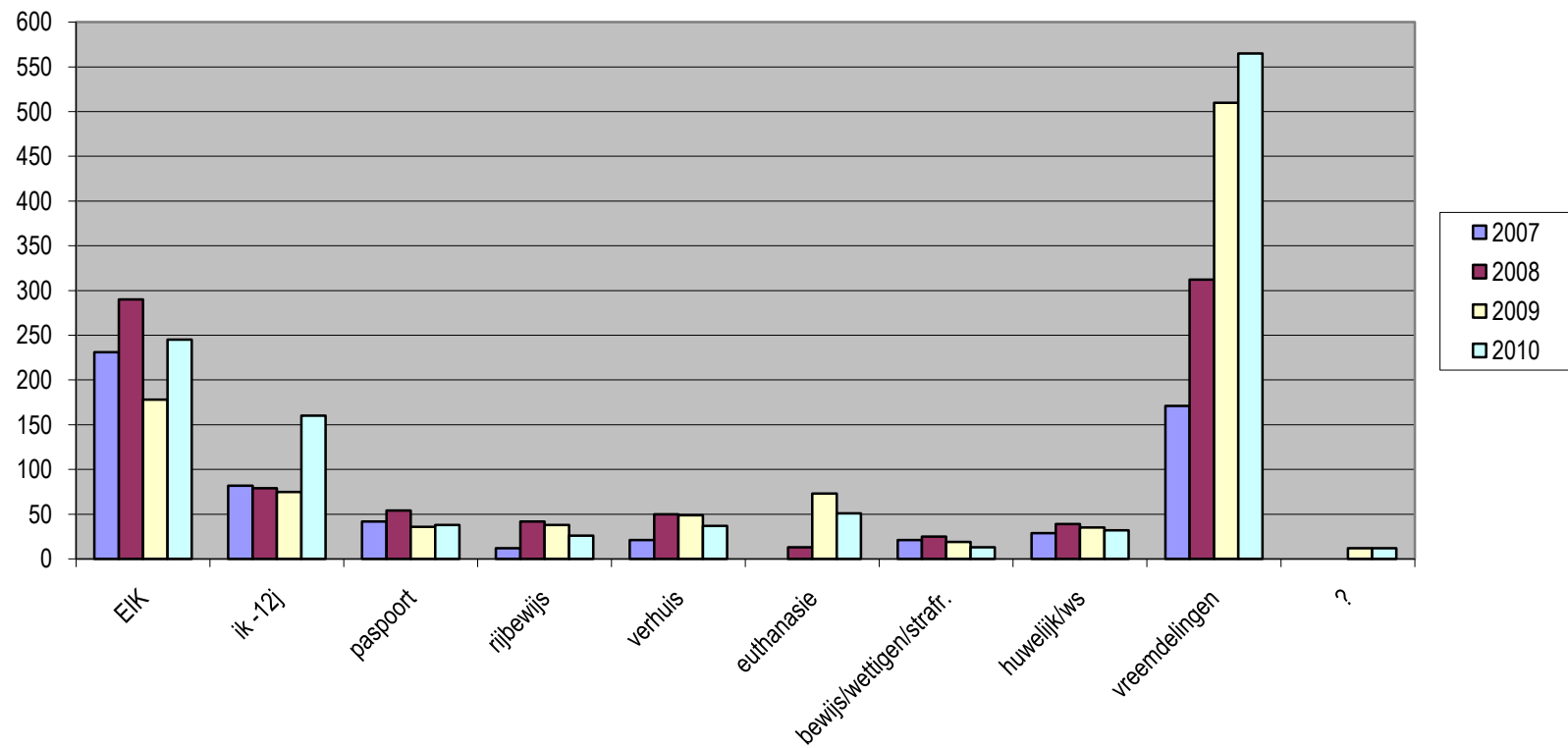
Producten aan het loket

Doel: verminderen wachttijden door meer medewerkers in te schakelen en uitbreiding kennis produkten

- Ongeveer 120 producten te kennen
- Back-ups voor elke product
- 2009: evenwicht ongeveer bereikt
- 2010 : status quo

Afspraken

Afspraken burgerzaken per jaar

Wachttijden op maandag

Doel: wachttijden onder de 10 minuten

2008:

- 2 producten meermaals boven maximum
- 3 producten rond de 10 minuten

2009

- 2 producten rond de 10 minuten: verhuizen, rijbewijs,

2010: eerste helft van het jaar opnieuw 5 producten boven het maximum (tussen de 1 en 8 minuten extra wachttijd gemiddeld).

Tweede helft alle wachttijden onder de 10 minuten!

Maandag <-> andere weekdays

Aantal geregisteerde bezoekers 2010:

	<u>Maandag</u>	<u>dinsdag tem vrijdag</u>
2009:	19.566	26.320
2010:	21.128	27.677

- aan loket: 45.886 in 2009 en 48.805 in 2010
- Inclusief onthaal: 55.836
- Informatievragen enz.

Vreemdelingendienst

Doel: afdeling vreemdelingen sterk onderbouwen met voldoende medewerkers

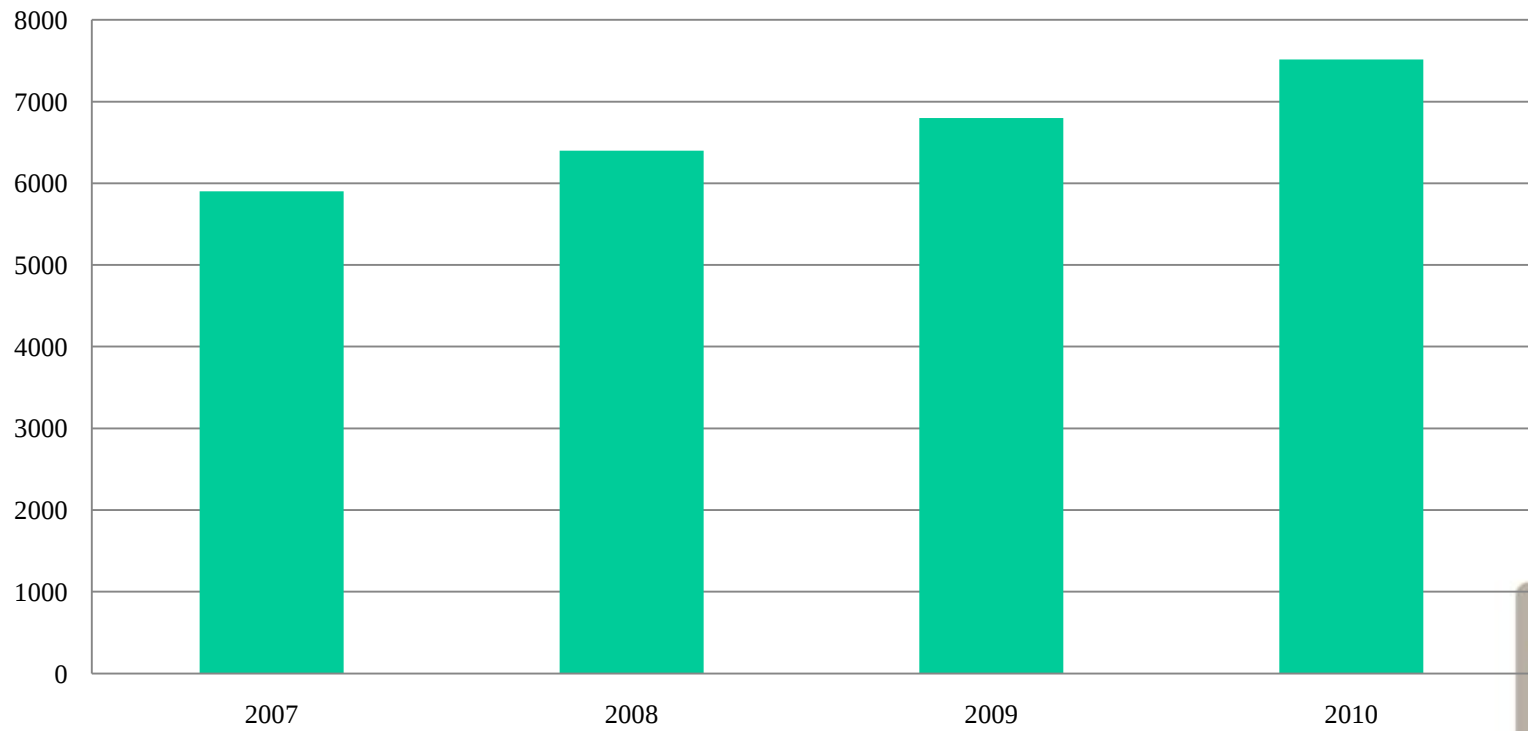
Acties:

- meer medewerkers
- Herverdeling klantbegeleidingssysteem
- Cijfers

2007 :	5900
2008 :	6400
2009 :	6800
2010 :	7517

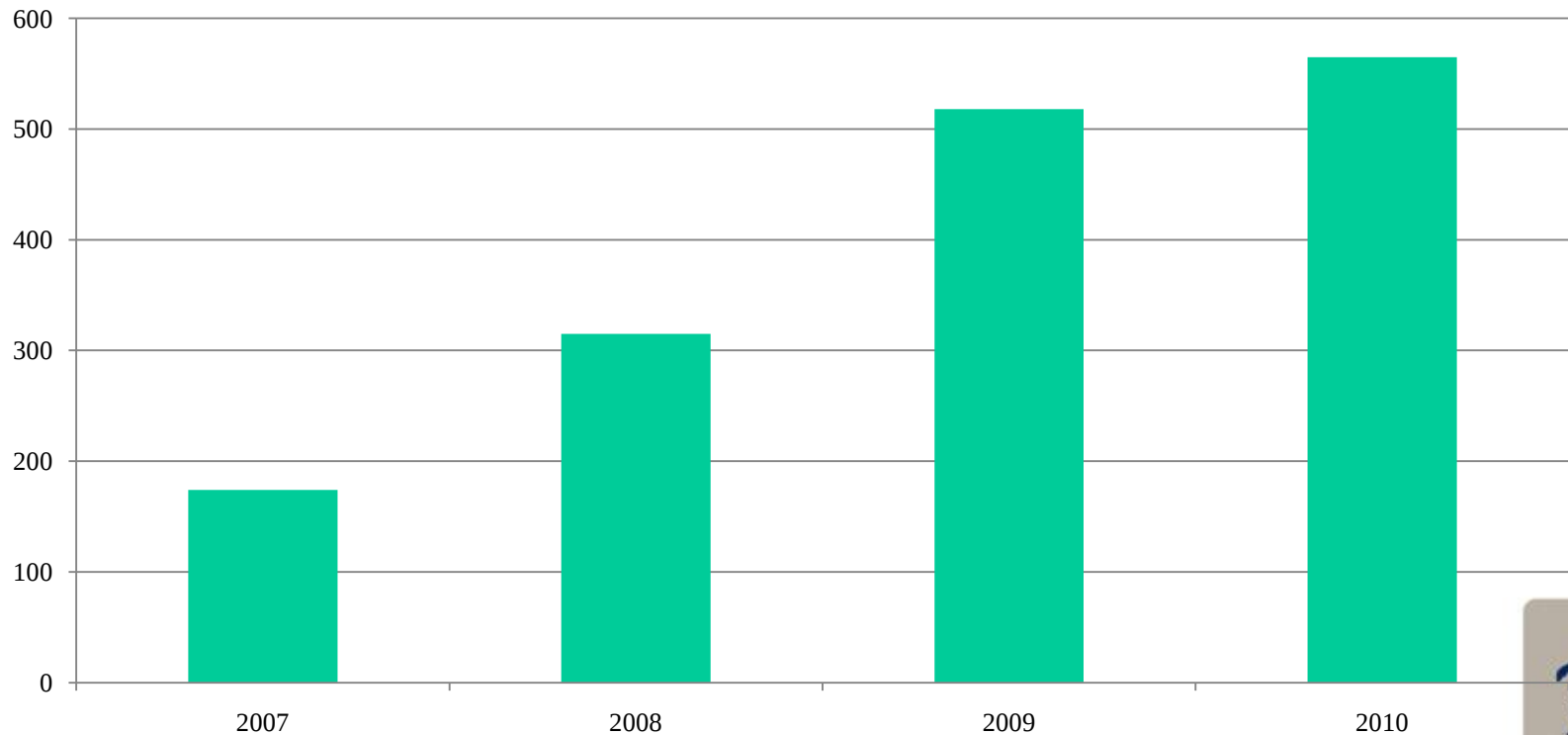
Aantal klanten vreemdelingen

Aantal klanten via KBS per jaar

Afspraken vreemdelingen

aantal afspraken per jaar

Verbetertrajecten

OD2: Kleine verbetertrajecten met verbeterkringen leveren concrete, zichtbare realisaties van kwaliteitsverbetering op

Acties:

- Scan-search
- Overleg met OCMW
- Procedures uitschrijven
- ...

Processen

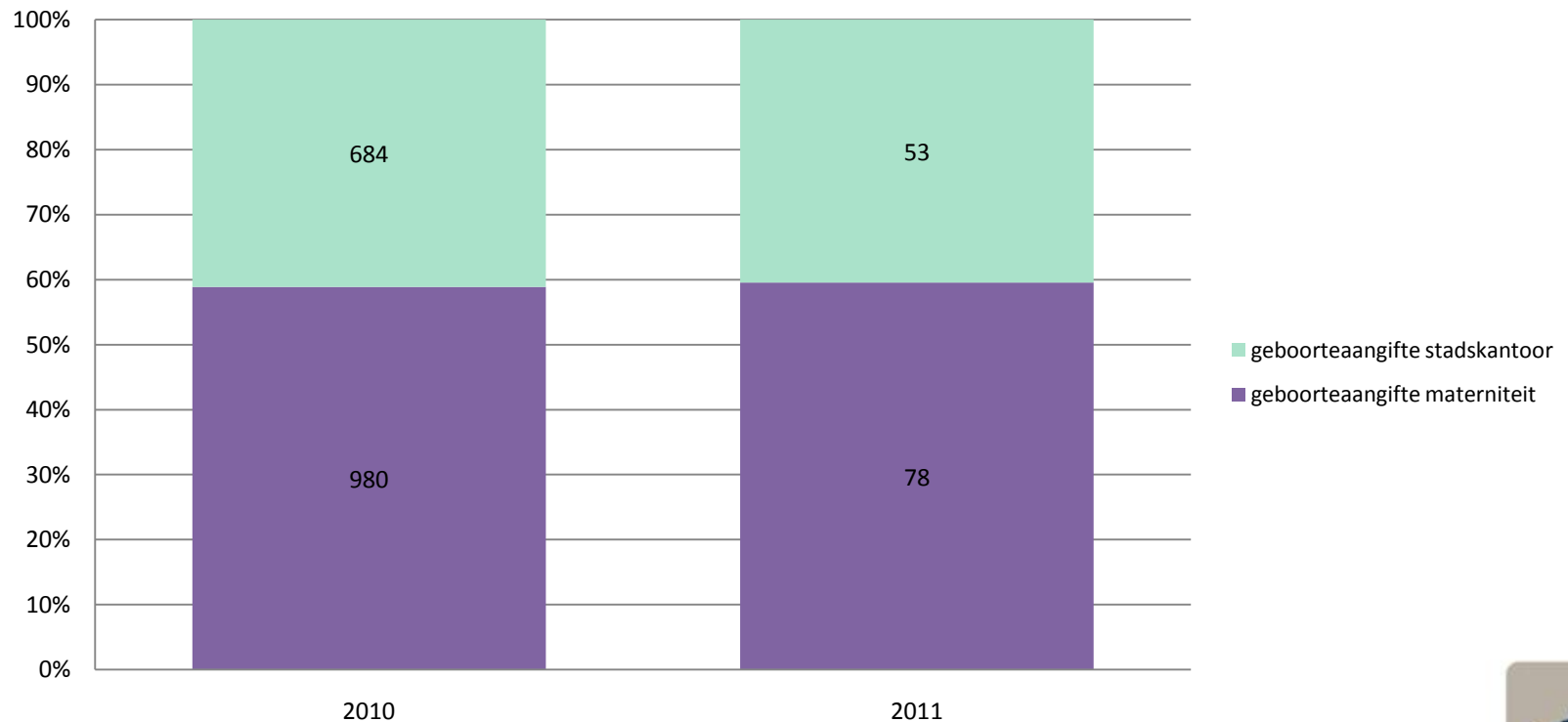
OD4: De dienstverlenende processen zijn vereenvoudigd en vraaggestuurd georiënteerd

Acties

- Moederhuis
- Dodona
- Donorschap
- Huwelijken op zaterdag

Moederhuis

geboorteaangifte

E-gov

OD5: Via e-dienstverlening kunnen meer klanten producten krijgen via het web thuis, of bij digid@k of in de bib

Acties:

- elektronische identiteitskaart
- E-loket
- Dodona

Klantgerichtheid

OD7: klantvriendelijke houding en dienstverlening zijn handelskenmerken van de dienstverlening van de stad

Acties:

- Communicatiebeleid
- Naar burgers communiceren
- Reguliere werking verbeteren

Programma Slimme meters: voorstelling pilootproject

1. INLEIDING

1.1. Context programma slimme meters

De **Europese energie-efficiëntierichtlijn** (EU 2006/32) vormde de basis voor de Europese strategie in verband met energie. Ze legde een besparing op van 9% tegen 2015 (ten opzichte van het gemiddelde jaarverbruik in de periode 2001 tot en met 2005).

Een **verbeterde meetinfrastructuur** vormt een van de middelen om deze besparing te halen. Meer en beter meten en meer frequente informatie naar klanten toe zouden de attitude van de energiegebruiker positief moeten beïnvloeden. Het concept '**slimme meter**' deed zijn intrede.

De Europese strategie werd verder uitgebreid met de **20-20-20 doelstellingen** tegen 2020 (december 2009). Het toelaten van een aanzienlijke decentrale productiecapaciteit op de distributienetten noodzaakte een andere benadering om de netten te beheren. Het concept '**slimme netten**' deed zijn intrede. De 'slimme meters' kregen een bijkomende taak als monitoring-, controle- en sturingsplatform voor het beheer van de distributienetten.

Begin 2010 legden de '**Richtlijnen van het derde energiepakket**' van de Europese Commissie meer nadruk op de **implementatie** van de **slimme meter**. **Deze richtlijnen werden begin 2011 omgezet in Vlaamse regelgeving.**

Oorspronkelijk is het elektriciteitsnet ontworpen om de stroom in één richting te vervoeren: van de centrale naar de klant. Met de komst van decentrale productie ontstaat **verkeer in twee richtingen**.

Minder en groener verbruiken, stelt meer eisen aan de meetsystemen van het distributienet: om het **verbruik beter te meten** en om de **energiestromen beter te sturen**. Slimme meters en slimme netten kunnen daarbij helpen.

Slimme meters zijn digitale verbruiksmeters die communiceren in twee richtingen: van en naar de verbruiker, van op afstand en op elk gewenst moment. Er zijn slimme meters voor elektriciteit en voor aardgas. Dagelijkse uitlezingen zijn niet meer voldoende om tijdig de juiste acties te ondernemen. Er is nood aan communicatie in **quasi 'real time'** om een stabiel en bedrijfszeker netwerk te kunnen garanderen.

Met slimme meters worden verbruikers '**slimme verbruikers**'. De slimme meetinfrastructuur geeft hen de mogelijkheid om actief te participeren in hun eigen energiehuishouding en hun energieverbruik beter te beheren. Klanten die zelf energie produceren (via zonnepanelen, WKK ...) krijgen dan weer een beter inzicht in de gelijktijdigheid tussen productie en afname en in de toekomstige noodzaak aan energieopslag.

1.2. Onderzoek naar vier communicatieconcepten

Eandis en Infrax hebben beslist in een eerste fase een gemeenschappelijk programma op te starten om de technische concepten te implementeren en te evalueren. Slimme meters kunnen gegevens doorsturen en ontvangen op verschillende manieren. In het pilootproject worden de communicatieconcepten verder technisch geoptimaliseerd tot een mature technologie die voldoet aan de eisen van een grootschalige uitrol.

Vier **communicatiemodellen** kunnen met elkaar worden vergeleken.

- **PLC-model** (via laagspanningskabel)
Volgens dit model gaan de data voor 90 % over PLC (met filter) en voor 10 % rechtstreeks over breedband-internet naar de server. Met andere woorden: in 1 op 10 actieve verbindingen - de zogeheten 'Masters' - worden de meterdata verstuurd via een breedbandaansluiting (98 %) of GPRS (2%). In de andere huisaansluitingen (met filter) - de zogeheten 'Slaves' - gaan de data over PLC naar een adres met breedband- of GPRS-aansluiting (= 'Master'). Dit technologieconcept werd ontwikkeld door Eandis en is beschermd via een Europees octrooi.
- **Breedbandmodel** (via tv-kabel)
Volgens dit model worden de meterdata bij voorkeur verstuurd via breedband-internet in het televisiekabelnetwerk. Dit model is in maximum 60 % van de gevallen toepasbaar. In de 40 % zeer moeilijk op de kabel te koppelen huisaansluitingen worden de meterdata verstuurd via GPRS of via RF (radiofrequentie).
- **Hybride model**
Volgens dit model communiceren 30 à 50 % van de meters rechtstreeks via breedband-internet en 70 à 50 % via PLC (maar dan zonder filter). Met andere woorden: in vergelijking met het Eandismodel zijn hier meer 'Masters' met 'gateways' en minder 'slaves'. Bovendien zijn bij de 'slaves' geen filters nodig, omdat de PLC slechts enkele woningen moet 'overbruggen'. Dit model zal verder grondig worden onderzocht tijdens het pilootproject.
- **GPRS-model** (en volgende generaties)
Volgens dit model loopt de volledige communicatie via GPRS-verbinding. Hiertoe worden de meters uitgerust met een 'SIM'-kaart die het best te vergelijken is met de 'SIM'-kaart van een gsm, maar dan enkel wordt gebruikt om data en geen spraak door te sturen. Bij dit model zal verder onderzoek worden gevoerd naar de dekkinggraad van de nieuwe generatie draadloze communicatie.

1.3. Aanpak stap voor stap

Het programma slimme meters gaat **stap voor stap** te werk.

- Een **eerste onderzoeksproject** (Proof of Concept of PoC) werd uitgevoerd in **2010** en had betrekking op 4 300 meters in het werkingsgebied van Eandis (Leest en Hombeek) en 300 meters in het werkingsgebied van Infrax. Deze PoC had als hoofdbedoeling de kwaliteit van de toegepaste technieken te testen. Daarnaast zal dit onderzoeksproject nagaan in welke mate de slimme meters een bijdrage kunnen leveren tot de fraudebestrijding en de verhoging van de energie-efficiëntie.
- Na deze eerste fase volgt een evaluatiemoment om te beslissen of in **2012** wordt overgegaan naar een **pilootproject** van **50 000** slimme elektriciteits- en aardgasmeters (40 000 meters verdeeld over het werkingsgebied van Eandis en 10 000 in het werkingsgebied van Infrax). De bedoeling hier is duidelijkheid te brengen over de werkbaarheid van de logistieke processen en van het concept om gegevens van slimme meters te beheren.
- Indien dit pilootproject positief wordt beoordeeld en er een akkoord is van de Vlaamse overheid, kan worden beslist om vanaf **2014** over te gaan tot een **verdere uitrol** van **5 miljoen** meters over heel Vlaanderen (waarvan 3,8 miljoen meters in het werkingsgebied van Eandis en 1,2 miljoen meters in het werkingsgebied van Infrax).

1.4. Pilootproject

De pilootfase is de laatste fase voor de verdere uitrol. Het is één van de doelstellingen van de piloot om de verschillende soorten gebieden en gebruikers uit te testen

- **Landelijk gebied**

Hier is één gebied voldoende omdat het onderscheid in landelijke gebieden niet zo groot is.

- **Stedelijk gebied**

Een dergelijk gebied wordt gekarakteriseerd door de aanwezigheid van een hoge kabeldensiteit en van het grootste aantal budgetmeters. Er zijn verschillende aspecten bij diverse doelgroepen te onderzoeken zoals bv.:

- sociale huisvestingsmaatschappijen
- studentenbevolking
- hoofdzakelijk tweede verblijven (kust)
- dicht bij metro of tram
- ...

- **Appartementsgebouwen**

- aan de kust: heel specifieke benadering
- in de stad: moeilijke plaatsingen en dus specifieke oplossingen
- sociale huisvestingsmaatschappijen

Rekening houdend met de gewenste diversiteit aan 'soorten' pilootgebieden en het feit dat ook de spreiding gewenst is over de 10 infrastructuurgebieden van Eandis, werden in totaal 14 'slimme' gemeenten vastgelegd.

1.5. Fasen van het pilootproject

Het pilootproject omvat verschillende fasen. (data onder voorbehoud)

- **Situatieschets (van 15 maart tot en met 30 april 2011)**

In deze fase gaan de technici ter plaatse om de uitrusting bij de klanten in beeld te brengen, als input voor de saneringsdossiers en de correcte planning van de piloot. De saneringen worden in kaart gebracht op basis van eenduidige saneringsregels. Ook de verwachte plaatsingsduur en het nodige installatiemateriaal worden zorgvuldig genoteerd.

- **Saneringen aansluitingen (van 1 april tot en met 31 december 2011)**

De aansluitingen worden vooraf 'Smart Meter Ready' gemaakt om de installaties van de slimme meters te kunnen standaardiseren en de plaatsingsduur te optimaliseren.

- **Sanering en voorbereiding cabines (van 1 januari tot en met 30 april 2012)**

De cabines worden vooraf 'Smart Meter Ready' gemaakt, zodat de slimme meters optimaal kunnen communiceren vanaf het ogenblik van hun installatie.

- **Uitrol piloot (van 1 april tot en met 30 juni 2012)**

Op drie maanden tijd worden 40 000 meters voor elektriciteit en aardgas geplaatst in het Eandisgebied en 10 000 in het Infraxgebied.

In april 2012 wordt een 'generale repetitie' gehouden in één pilootgebied (Turnhout). Bij 'groen licht' volgt vanaf 1 mei 2012 de uitrol in de negen overige infrastructuurgebieden. Tussen 15

juni en 1 juli 2012 ten slotte, wordt een haalbaarheidstest gehouden in één infrastructuurgebied om de ontwikkelde processen en systemen te testen op de snelheid van een mogelijke verdere uitrol (met 5 miljoen meters).

1.6. Communicatieplan

De plaatsing van slimme meters impliceert een communicatie met de eindafnemers op het grondgebied van de betrokken gemeenten. Eandis stelt voor om het communicatieplan naar de bevolking op punt te stellen in nauwe samenwerking met de betrokken distributienetbeheerders en met de Colleges van Burgemeester en Schepenen. Volgende communicatiemiddelen en – momenten naar de geïmpacteerde burgers worden voorgesteld:

- Voorbereidende communicatie met het college van Burgemeester en Schepenen (maart-april 2011);
 - Geïndividualiseerde slidepresentatie gemeente;
- Verzending **brief 1** (logo Eandis en gemeenten, ondertekend door burgemeester en infrahoofd): Algemene projectaankondiging van het project in de gemeente en praktische afspraken naar de situatieschets tussen 15 maart en 30 april 2011. De bewoners ontvangen ook een **folder** met algemene duiding over het project slimme meters;
- Verzending **brief 2**: Rapport over de situatieschets met 2 varianten:
 - Variante 1: bericht dat de installatie smart meter klaar is en er geen voorbereidende werken nodig zijn
 - Variante 2: bericht dat er nog voorbereidende werken nodig zijn.
- Vanaf 2012: Brief 3 **uitnodiging voor een infosessie** in de gemeente in het kader van de eigenlijke installatie van de slimme meters;
- Vanaf 2012: Brief 4 met aankondiging van de plaatsing van de slimme meters in 2012.

1.7. Functionaliteiten van de slimme meter

De slimme meters die in het proefproject in Leest en Hombeek werden geplaatst, en ook de meters van het pilootproject, zijn elektronische verbruiksmeters met beperkte mogelijkheden. In 2011 wenst de Vlaamse regulator VREG de **vereiste functionaliteiten** van de slimme meters en de **verantwoordelijkheden** vast te leggen.

In het kader van het Derde Europese Energiepakket heeft ERGEG (de vereniging van Europese regulatoren) op 8 februari 2011 een overzicht gepubliceerd van aanbevolen diensten van slimme meters. Het gaat om **twaalf diensten** voor **elektriciteit** en **negen diensten** voor **aardgas**:

1. Informatie over reëel verbruik en kosten, op maandelijkse basis, gratis
2. Toegang tot verbruiks- en kostendata op vraag van de consument
3. Eenvoudige verandering van leverancier, verhuizing of contractwijziging
4. Facturen op basis van reëel verbruik
5. Offertes op basis van reële verbruikspatronen
6. Vermogensbegrenzing of -verhoging van op afstand (*enkel voor elektriciteit*)
7. Activering en deactivering van op afstand
8. Mogelijkheid om verbruik en injectie te meten (*enkel voor elektriciteit*)
9. Alarm bij niet aangekondigde onderbreking (*enkel voor elektriciteit*)

10. Alarm bij uitzonderlijk energieverbruik
11. Interface met de woning
12. Upgrade software van op afstand.

Om de hiervoor vermelde diensten te kunnen aanbieden, moet de slimme meter over een aantal functionaliteiten beschikken, zoals:

1. Uitleesbaarheid op afstand van geïnjecteerde en verbruikte energie
2. Tweewegcommunicatie
3. Meerdere meetregisters en timeframes
4. Vermogensschakelaar op afstand instelbaar
5. Interface met de woning / automatisering in de woning
6. Informatie via webportaal / gateway

De aanbevelingen van ERGEG zijn bedoeld als leidraad bij de implementatie van het Derde Europese Energiepakket met betrekking tot de installatie van slimme meters voor elektriciteit en aardgas. Daarnaast zal de Europese Commissie, via het Mandaat 441, de communicatieprotocollen en functionaliteiten van slimme meters bepalen. Het Mandaat heeft als doel de Europese standaarden te harmoniseren ten einde interoperabiliteit tussen verbruiksmeters (voor water, aardgas, elektriciteit en warmte) mogelijk te maken.

De ontwikkeling en levering van de optimale meterconfiguraties zijn onderworpen aan bepaalde factoren zoals onder meer de beschikbaarheid van de Europese standaardisatie, de conformiteit met de Europese diensten en functionaliteiten en, ten slotte, de security-vereisten conform de wettelijke en bedrijfsregels.

In 2011 wenst de VREG de vereiste diensten van de slimme meters vast te leggen en te bepalen welke functionaliteiten in de kosten-batenanalyse zullen worden opgenomen.

Eandis verleent zijn volle medewerking om uitvoering te geven aan de overheidsbeslissingen inzake de aan te bieden diensten en functionaliteiten van de slimme meter.

1.8. Meerwaarde voor de consument

Dankzij de slimme meters kunnen energieverbruikers evolueren naar **'slimme' verbruikers**. Klanten kunnen bijvoorbeeld akkoord gaan om bepaalde toestellen in- of uit te laten schakelen. Om hen te motiveren, zou daar een **voordeeltarief** kunnen tegenover staan.

We kijken even vooruit in de toekomst en nemen het voorbeeld van de **koelkast**. Tijdens de spits, als de energievraag hoog is, kan de netbeheerder (via de slimme meter) toestellen uitschakelen. Dat voorkomt piekbelasting op het net. Een goede zaak voor iedereen. En voor de koelkast? Ook geen probleem, want die kan best een half uurtje zonder stroom.

Een ander voorbeeld is de 'slimme' **wasmachine**. Zo een wasmachine weet precies wanneer ze van start moet gaan. Dankzij de slimme meter, want die weet immers precies wanneer het tarief het meest voordelig is. Hij kan dan automatisch een signaal naar de wasmachine sturen om te starten.

Uiteraard ligt de **keuze bij de consument**. Die beslist of hij in het systeem meestapt of niet. De slimme meter doet de rest. Maar zover staan we voorlopig nog niet. Alles hangt af van de functionaliteiten die de overheid voor slimme meters zal vastleggen.

In de komende maanden zal alvast worden nagegaan in welke mate de verschillende diensten en functionaliteiten een **rechtstreekse meerwaarde** kunnen betekenen voor de consument.

- **Betere verbruiksgegevens naar de consument**
Dankzij de frequentere en meer gedetailleerde meting, krijgt de consument een betere inzicht in zijn verbruik en het tijdstip ervan, wat dan weer bijdraagt tot een hoger energiebewustzijn.
- **Correctere facturatie** (op maandbasis)
Dankzij de telelezing kan de facturatie gebeuren op basis van het werkelijke verbruik, met een grotere correctheid van de facturen tot gevolg (maar met onvoorspelbaarheid van het maandelijks te betalen bedrag).
- **Lagere interventiekosten en grotere klanttevredenheid**
Aangezien meer interventies van op afstand en automatisch kunnen gebeuren (meteropneming, vermogensregeling, activatie, deactivatie ...), moeten klanten niet meer thuis zijn voor het bezoek van de meteropnemer of de technicus, wat zorgt voor een grotere klanttevredenheid en een goedkopere service.
- **Vereenvoudiging verhuisprocedure en leverancierswissel**
De telegelezen index bij verhuizing of leverancierswissel betekent een enorme vereenvoudiging van de administratieve rompslomp, waardoor ook veel betwistingen en misverstanden worden voorkomen.
- **Informatiedoorstroming via display, pc, digitale tv.**
De mogelijkheid wordt bestudeerd om met de netgebruikers via een afzonderlijke display, pc, digitale tv te communiceren. Er is nog heel wat evolutie op dit vlak. In de pilootfase zal de technische haalbaarheid van de brede waaier feedbackmogelijkheden en -wensen (bijvoorbeeld in het kader van energie-efficiëntie) verder worden onderzocht. De impact van verbruiksgegevens op het energiegedrag van de consument maakt momenteel het voorwerp uit van het energie-efficiëntieonderzoek in samenwerking met Trilations.
- **Vereenvoudiging betaal- en oplaadmogelijkheden**
De mogelijkheid bestaat om een slimme meter (zowel de elektriciteits als de aardgasmeter) te laten fungeren als **budgetmeter**, een soort voorafbetalingsmeter en, in een latere fase, ook de voorbereiding van commerciële voorafbetaling.
- **Instelbaarheid op afstand van verschillende tariefperiodes per dag.**
Momenteel kennen we enkel dag-, nacht- en weekendperiodes. Als de 'slimme' gebruiker handig inspeelt op de aangeboden tariefperiodes, kan hem dat een aardige financiële besparing opleveren. De impact van actieve tariefsturing op het verbruiksgedrag van de consument maakt momenteel het voorwerp uit van een studie in samenwerking met Linear.
- **Nieuwe mogelijkheden voor innovatieve technologie**
Dankzij slimme meters ontstaan nieuwe mogelijkheden om het oplaadproces van elektrische voertuigen en de werking van decentrale productie (verbruik / injectie) optimaal te laten verlopen.
- **Nieuwe energiediensten**
Dankzij de mogelijkheid om in 'real time' prijzen en tarieven aan te bieden en te beschikken over interfaces tussen de slimme meter en (toestellen in) de woning, kunnen nieuwe

energiesdiensten ontstaan die de consumenten helpen om hun energieverbruik te beperken en de efficiëntie van 'groene' netwerken te bevorderen.

1.9. Besluit

Het energievraagstuk is wereldwijd één van de grootste maatschappelijke en economische uitdagingen. Tegen 2020 vraagt Europa 20 % minder energieverbruik, 20 % hernieuwbare energie en 20 % minder broeikasgassen.

In het licht van deze doelstellingen, hebben de distributienetbeheerders de verantwoordelijkheid om de beste keuzes te maken voor de uitbouw van het distributienet van de toekomst. **De slimme netten en slimme meters zijn een onafwendbare noodzaak geworden, om zowel maatschappelijke als technische redenen.**

- Ze vormen een **maatschappelijke noodzaak** om tegemoet te kunnen komen aan de Europese en Vlaamse doelstellingen in verband met energieverbruik, broeikasgassen en hernieuwbare energie.
- Ze vormen een **technische noodzaak** om het tweerichtingsverkeer van de energiestromen als gevolg van de lokale stroomproductie (via windmolens, zonnepanelen en warmtekrachtkoppeling of WKK) op een kostenefficiënte manier te kunnen beheersen.

Met de invoering van een slim netwerk wensen de Vlaamse gemengde distributienetbeheerders en Eandis de nodige inspanningen te leveren om het beleid van de Europese en Vlaamse overheid in de praktijk om te zetten en maximaal in te spelen op de noden van de macro-economische context.

De nodige investeringen in slimme netten en slimme meters vallen hoofdzakelijk ten laste van de distributienetbeheerders. Daarom zullen de slimme technologieën wellicht leiden tot een hogere netvergoeding, maar daar staan lagere verbruikskosten en maatschappelijke voordelen tegenover.

De investeringen in slimme netten en slimme meters dienen uiteindelijk een **maatschappelijk doel**: ze dragen bij tot minder energieverbruik, meer hernieuwbare energie en minder broeikasgassen. En daar heeft de hele maatschappij, en de consument in het bijzonder, alleen maar baat bij. Iedereen is winnende partij.

De discussie rond de invoering van slimme meters en slimme netten mag zich niet verengen tot één deelcomponent van de waardeketen of één marktpeler. De extra kosten voor de distributienetbeheerders zijn onafwendbaar om tot een positieve eindbalans te kunnen komen voor de maatschappij als geheel, over alle betrokken partijen heen.

Kortom, slimme meters en slimme netten vormen een **'maatschappelijke verzekering voor morgen'**. Het is dan ook logisch dat iedereen bijdraagt tot de maatschappelijke kosten ervan en ook kan genieten van de mogelijke baten. Dat is een economische wetmatigheid.